

GESCHILLENCOMMISSIE SOCIAAL DOMEIN

BINDEND ADVIES

– inzake –

GEMEENTE

gevestigd te

verzoekster,

– tegen –

GEMEENTE

gevestigd te

verweerster

Procesverloop

1. Namens verzoekster heeft ... per e-mail van 15 december 2022 een verzoek ingediend bij de Geschillencommissie Sociaal Domein (hierna de "**Commissie**") tot behandeling van het geschil dat is gerezen tussen verzoekster en verweerster. Verweerster heeft met dit verzoek van verzoekster ingestemd. Uit het Verzoek blijkt eveneens dat partijen veelvuldig onderling overleg hebben gevoerd, welk overleg niet tot een minnelijke oplossing heeft geleid. Hiermee is voldaan is aan artikel 3.1 van het Reglement van de Commissie.
2. Per e-mail van 19 december 2022 heeft de Commissie de ontvangst van het Verzoek bevestigd.
3. Per e-mail van 21 december 2022 heeft de Commissie verzoekster laten weten dat zij bevoegd is kennis te nemen van het geschil en hierin advies te geven. Tevens heeft zij verzoekster geïnformeerd over de verdere procedure en verzocht om de Commissie binnen drie weken alle bescheiden te doen toekomen die voor de behandeling van het geschil relevant zijn.
4. Eveneens per e-mail van 21 december 2022 heeft verzoekster laten weten dat zij geen aanvullende stukken zal indienen.
5. Per e-mail van 21 december 2022 heeft de Commissie verweerster geïnformeerd over de procedure.
6. Per e-mail van 24 januari 2023 heeft verweerster gereageerd op het Verzoek.
7. Per e-mail van 6 maart 2023 heeft de Commissie de agenda voor de digitale hoorzitting naar partijen gestuurd.
8. Op 8 maart 2023 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden, via MS Teams. Van de zijde van verzoekster was daarbij aanwezig ... Van verweerster was daarbij aanwezig ... Namens de Commissie waren aanwezig mw. K. Hauber (voorzitter), dhr. C. Jongmans,

dhr. F. Witteveen en mw. A. Potjens (secretaris). Partijen hebben hun standpunt toegelicht en vragen van de Commissie beantwoord.

9. Per mail is op zaterdag 25 maart 2023 door de commissie een aanvullende vraag gesteld die op 27 maart 2023 door verweerster is beantwoord.

Feiten en omstandigheden

10. De casus betreft een jeugdige waar een gecertificeerde instelling (GI) bij betrokken is. De jeugdige gaat vanuit een woonadres bij moeder in de gemeente ... (verzoekster) op 15 april 2020 in verblijf bij ... in de gemeente ... (verweerster). De jeugdige verbleef hier feitelijk van 29 juli 2021 tot en met 16 juni 2022. De jeugdige stond van 29 juli 2021 tot 5 augustus 2022 ingeschreven in de BRP van de gemeente ... (verweerster).
11. Op 17 juni 2022 is de jeugdige weggelopen bij de verblijfsvoorziening. Van 29 juli 2022 tot en met 4 augustus 2022 is de jeugdige terug geweest bij ... in ... (verweerster). Sinds 5 augustus 2022 staat jeugdige weer ingeschreven bij moeder in gemeente ... (verzoekster).
12. ... heeft de kosten voor verblijf niet meer bij de gemeente in rekening gebracht vanaf 2 weken nadat de jeugdige was weggelopen. ... heeft de toewijzing beëindigd op 16 juni 2022. De werkwijze die ... hanteert, is dat ze bij jeugdigen die weglopen de toekenning twee weken laten doorlopen. Is de jeugdige na deze twee weken niet gevonden, dan wordt de toewijzing (met terugwerkende kracht) beëindigd vanaf datum weglopen. De desbetreffende twee weken worden in dat geval niet bij de gemeente gedeclareerd.
13. De week dat de jeugdige na het weglopen is teruggekomen bij ... (van 29 juli 2022 tot en met 4 augustus 2022) is evenmin in rekening gebracht bij verzoekster.
14. De in dit dossier betrokken GI heeft gedurende de periode dat de jeugdige was weggelopen kosten gemaakt voor haar inzet in de casus die zij bij een gemeente in rekening wil brengen. Verzoekster en verweerster komen er, ondanks herhaaldelijk overleg, met elkaar niet uit welke gemeente de betreffende kosten moet betalen.

Het standpunt van verzoekster

15. Het standpunt van verzoekster is – samengevat – als volgt:
16. Gedurende de periode dat de jeugdige niet aanwezig was in de instelling ... dient de zorg van de betrokken GI formeel te worden aangemerkt als ambulante zorg.
17. Gedurende voornoemde periode was de betreffende jeugdige ingeschreven in de BRP van de gemeente ... (verweester)

Het standpunt van verweester

18. Het standpunt van verweester is – samengevat – als volgt
19. Verweester is van mening dat de aanbrengeende partij (verzoekster) nog steeds verantwoordelijk is voor de jeugdzorg, ook na het weglopen van de jeugdige. De (eventuele) kosten die de GI vanaf het moment van weglopen maakt, zijn immers kosten die rechtstreeks verband houden met het verblijf in de instelling. De GI zou deze kosten immers niet maken, als de jeugdige niet in de betreffende instelling had verbleven en daar nog zou moeten verblijven. Deze kosten zijn dan ook geenszins te beschouwen als kosten voor ambulante begeleiding.
20. Jaarlijks lopen duizenden jeugdigen weg bij jeugdzorginstellingen, verweester verwijst daarbij naar een uitzending van het onderzoeksprogramma Argos van de VPRO. Dit varieert van jeugdigen die ongeoorloofd afwezig zijn tot jeugdigen die langdurig vermist zijn. Als de visie van verweester wordt gevolgd, zou de woonplaats in elk van deze gevallen direct wijzigen vanaf het moment dat de jeugdige afwezig of vermist is. Ook als de jeugdige vervolgens weer terugkeert, zoals in de onderhavige situatie ook het geval is.
21. Verweester is van oordeel dat indien het standpunt van verzoekster wordt gevolgd dit betekent dat de gemeente waar de jeugdige staat ingeschreven in een dergelijke situatie dan gelijk financieel verantwoordelijk is. Met de wijziging van het

woonplaatsbeginsel wilde de wetgever dit juist voorkomen. Het aantal 'conflicten' tussen gemeenten zal dan weer enorm toenemen. Er zal zeker discussie ontstaan over wanneer de duur van de afwezigheid lang genoeg is om de verantwoordelijkheid te laten overgaan van de ene op de andere gemeente ('een dag, een week, een maand?').

22. Ook van de bedoelingen van de wetgever op het gebied van preventie zal op deze manier veel minder terecht komen. De jeugdige hoeft maar even ongeoorloofd afwezig te zijn en de financiële verantwoordelijkheid ligt direct bij een andere gemeente. Die nieuwe gemeente zal dan weer van voren af aan moeten beginnen met deze jeugdige, die toch al in een moeilijke situatie zit.
23. Door verweerder is in dat kader gewezen op de parlementaire geschiedenis van de Jeugdwet, waaruit volgt (zie TK 2018-2019, 35 219, p. 4): *"Als een gemeente verantwoordelijk blijft voor haar jeugdigen, dan zal zij geneigd zijn om meer geld te investeren in preventieve maatregelen om (dure) jeugdhulp te voorkomen. Als er echter een prikkel is om jeugdigen buiten de gemeente te plaatsen, omdat de gemeente van herkomst dan niet meer verantwoordelijk is voor de financiering van bijvoorbeeld de dure residentiële jeugdhulp of pleegzorg, dan is er ook voor deze gemeente van herkomst een minder aanwezige prikkel om te investeren in preventieve maatregelen om deze (dure) jeugdhulp te voorkomen. Ze hoeven deze hulp immers toch niet zelf te betalen als ze de jeugdige voor jeugdhulp laten verblijven in een andere gemeente".*

Bevoegdheid van de Commissie

24. Alvorens toe te komen aan een inhoudelijke beoordeling van het beroep dient de Commissie definitief te oordelen over de bevoegdheid van de Commissie.
25. Partijen hebben de bevoegdheid van de Commissie niet betwist. De Commissie acht zich op grond van haar Reglement bevoegd te oordelen over de vraag welke gemeente in het onderhavige geval financieel verantwoordelijk is voor de geleverde jeugdhulp over de periode van 17 juni tot 5 augustus 2022.

Overwegingen van de Commissie

26. Per 1 januari 2022 is de Jeugdwet gewijzigd, in het bijzonder de definitie 'woonplaats'. Op grond van artikel 2.3 lid 1 van de Jeugdwet is het college van burgemeester en wethouders onder omstandigheden gehouden om individuele jeugdhulpvoorzieningen te treffen ten aanzien van jeugdigen die de woonplaats hebben binnen de gemeente. Per 1 januari 2022 is het woonplaatsbeginsel als volgt gedefinieerd:

1°.de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen (BRP), heeft;

2°.ingeval een jeugdige verblijft bij een jeugdhulpaanbieder, pleegouder, in een instelling voor opvang of beschermd wonen als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of in een justitiële jeugdinrichting als bedoeld in artikel 3a van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, of ingeval van jeugdhulp of jeugdreclassering in verband met het verblijf in een justitiële jeugdinrichting: de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan zijn verblijf zijn woonadres, bedoeld in artikel 1.1, onder o, van de Wet basisregistratie personen, had;

3°.ingeval de woonplaats niet op grond van de onderdelen 1° en 2° kan worden vastgesteld of ingeval bij het in de basisregistratie personen opgenomen woonadres een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 2.26 van de Wet basisregistratie personen: de gemeente waar de moeder van de jeugdige ten tijde van diens geboorte als ingezetene was ingeschreven in de basisregistratie personen, of, indien dit niet kan worden vastgesteld, de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag;

4°.ingeval de woonplaats buiten Nederland is: de gemeente waar de jeugdige werkelijk verblijft op het moment van de hulpvraag.

Onderstreping door de Commissie

27. Uit de parlementaire geschiedenis van het wetsvoorstel waarmee de Jeugdwet is gewijzigd volgt dat het de bedoeling is geweest van de wetgever om met de wijziging van de definitie 'woonplaats' onduidelijkheid omtrent de financiële verantwoordelijkheid te voorkomen in geval van mutaties inzake de woonplaats. Onder het oude woonplaatsbeginsel bestond namelijk de situatie dat de gemeente

waar de ouder(s) met gezag stonden ingeschreven verantwoordelijk was voor de financiering van de jeugdhulp. Op grond van het woonplaatsbeginsel geldt per 1 januari 2022 in het algemeen de regel dat indien en voor zover een jeugdige voor het verblijf bij een jeugdhulpaanbieder woonachtig was in een andere gemeente, deze laatste gemeente financieel verantwoordelijk blijft voor de jeugdige.

28. Op basis van het woonplaatsbeginsel concludeert de Commissie dan ook dat verzoekster in beginsel financieel verantwoordelijk is voor het verblijf van de jeugdige bij ... in gemeente (verweerster). Dat staat tussen partijen ook niet ter discussie. De jeugdige is naar ... verhuisd met het oog op het verblijf in de instelling.
29. Bij de vraag in hoeverre de kosten die de GI heeft gemaakt voor haar betrokkenheid bij de jeugdige gedurende de periode dat de jeugdige feitelijk niet de gehele periode verbleef bij ... in gemeente ... (verweerster) is de Commissie van oordeel dat verzoekster ook over deze periode de financieel verantwoordelijke gemeente is gebleven.
30. De jeugdige is namelijk op 29 juli 2021 verhuisd naar de locatie van ... in gemeente ... (verweerster) in het kader van te ontvangen jeugdhulp in de vorm van verblijf. Over de periode van 17 juni tot 5 augustus 2022 is de jeugdige ingeschreven verbleven in de gemeente ... (verweerster) in het kader van het verblijf en heeft hij ook nog (deels) bij de aanbieder verbleven. Zijn woonplaats is daarmee niet gewijzigd, ondanks dat hij op dat moment feitelijk niet de gehele periode verbleef bij de instelling.
31. Het voorgaande sluit ook aan bij de parlementaire geschiedenis van de Jeugdwet, waaruit volgt:

"– jeugdhulp met verblijf, overplaatsing en beëindiging jeugdhulp met verblijf:

Als een jeugdige uit de gemeente Den Haag in verblijf wordt geplaatst in de gemeente Barneveld, dan is de gemeente Den Haag verantwoordelijk. Als de jeugdige overgeplaatst wordt uit de gemeente Barneveld naar verblijf in bijvoorbeeld de gemeente Ede, dan blijft de gemeente Den Haag nog steeds verantwoordelijk. Als de jeugdige in de gemeente Ede ook ambulante hulp krijgt,

dan betaalt de gemeente Den Haag ook deze ambulante hulp. Dit komt, omdat gemeente Den Haag de gemeente is waar de jeugdige zijn woonadres in de zin van de Wet BRP had voorafgaand aan het verblijf.

Heeft de jeugdige geen jeugdhulp met verblijf meer nodig en gaat de jeugdige terug naar zijn ouders in de gemeente Den Haag, dan is de gemeente Den Haag verantwoordelijk voor eventuele nieuwe jeugdhulp nadien als zijn woonadres op het moment van de nieuwe hulpvraag volgens de BRP in de gemeente Den Haag is. Verhuist de jeugdige met zijn ouders na beëindiging van jeugdhulp van de gemeente Den Haag naar de gemeente Utrecht en wordt hij nadien opnieuw in verblijf geplaatst, dan is de gemeente Utrecht verantwoordelijk voor die nieuwe jeugdhulp. De gemeente Utrecht wordt overigens in dat geval ook verantwoordelijk bij jeugdhulp zonder verblijf".

Onderstreping commissie

32. Op grond bovenstaande komt de Commissie dan ook tot de conclusie dat verzoekster verantwoordelijk is voor de kosten die de GI heeft gemaakt voor haar betrokkenheid bij de jeugdige in de periode van 17 juni 2022 tot 5 augustus 2022. Dat de jeugdige niet gedurende deze gehele periode bij ... feitelijk aanwezig was doet daar naar het oordeel van de Commissie niets aan af.
33. Aanvullend op de aanvullende vraag uit punt 9 van dit advies heeft de commissie op 25 maart nog nadere vragen gesteld onder andere over het berichtenverkeer tussen partijen in de periode dat de jongere bij ... was weggelopen. Op 5 april is het antwoord ontvangen. Daaruit kan worden opgemaakt dat tenminste in een deel van de betreffende weken de jongere heeft verbleven bij moeder in ... (verzoekster). Hoewel dit de verantwoordelijkheid van verzoekster onderstreept, is de commissie van mening dat dit enkele feit niet van doorslaggevende betekenis is om te komen tot het bindende advies.

BINDEND ADVIES

De Geschillencommissie Sociaal Domein spreekt als bindend advies uit dat:

1. Verzoekster financieel verantwoordelijk is voor de geleverde jeugdhulp aan de jeugdige (waaronder de kosten van de GI voor haar betrokkenheid bij de jeugdige) over de periode van 17 juni 2022 tot 5 augustus 2022.

Aldus gegeven op 13 april 2023 door de Geschillencommissie Sociaal Domein,

K. Hauber, C. Jongmans en F. Witteveen